

نزدیکی ترکیه به روسیه، گذرا یا استراتژیک



ترکیه این روزها تحرکات دیپلماتیک گسترده‌ای در منطقه دارد و بیش از هرچیز همکاری های نزدیک این کشور با ایران و روسیه در پرونده سوریه مورد توجه محافل سیاسی و رسانه ای بوده است. در این میان بسیاری خرید سامانه موشکی اس-400 از روسیه را توسط ترکیه تحت عنوان خیز بلند آنکارا برای توسعه روابط با روس ها ارزیابی و آن را حامل پیامی به غرب و ایالات متحده ارزیابی کردند. با توجه به همین موضوع پایگاه خبری تحلیلی الوقت در گفتگو با «علی قائم‌مقامی»، کارشناس مسائل ترکیه به بررسی موضوع گرایش‌های اخیر ترکیه به روسیه پرداخته است که به شرح زیر می باشد.

به گزارش آرآن نیوز : این کارشناس مسائل ترکیه در ارتباط با نزدیکی این کشور به روسیه به خبرنگار الوقت اظهار داشت: اگرچه ترکیه با روسیه همکاری‌های گسترده‌ای دارد اما همچنان بیشترین روابط و همکاری در عرصه های سیاسی ، نظامی و امنیتی را با غرب و ایالات متحده آمریکا دارا می باشد.

قائم مقامی افزود: همکاری ترکیه با روسیه بیشتر اقتصادی است. تراز تجاری ترکیه با آمریکا حدود 15 میلیارد دلار است و در مقابل میان ترکیه و روسیه این رقم حدود 30 میلیارد دلار اعلام شده است. قبل از بحران میان ترکیه و روسیه نیز دوطرف حدود 80 میلیارد دلار سرمایه‌گذاری مشترک را دنبال می‌کردند. لذا تجارت میان روسیه و ترکیه چندبرابر تجارت ترکیه و آمریکاست. با این حال ترکیه از لحاظ نظامی و امنیتی بیشتر با آمریکا همکاری دارد و اخیرا 11 دستگاه شنود بزرگ و همچنین چندین فروند جنگنده نظامی پیشرفته را از آن کشور خریداری کرده است. در واقع ترکیه عضو ناتو و متحد استراتژیکی آمریکا به شمار می‌رود، اما روابطش با روسیه بیشتر در حوزه‌های اقتصادی و تجاری و بویژه انرژی محدود می‌شود.

وی همچنین در ارتباط با خرید اس-400 توسط ترکیه از روسیه اظهار داشت: اس-400 روسیه آن گونه که مقامات روسی گفته‌اند حداقل تا دو سال دیگر به ترکیه ارسال نخواهد شد. از طرف دیگر ترکیه این سامانه دفاعی را با هدف مقابله با تهدیدات در خاورمیانه عنوان کرده است که این نشان می‌دهد استقرار این موشک‌ها از جانب ترکیه با هدف پیام در خاورمیانه عنوان شده است نه به کشورهای غربی.

در ارتباط با چرایی خرید اس-400 توسط ترکیه نیز قائم مقامی معتقد است که ترکیه می‌خواهد آمریکا و غرب را تحت فشار قرار دهد که تکنولوژی موشک‌های پیشرفته نظامی را در اختیارش قرار دهند و چون غرب با انتقال تکنولوژی به ترکیه مخالفت کرد، لذا آنکارا با هدف تحت فشار قرار دادن غرب سیستم موشکی پیشرفته را از روسیه خریداری نمود. اگرچه سیستم موشکی ترکیه بسیار فراتر از اس-400 است و در مناطق دیگر ترکیه همچنان رادار ناتو و ناوهای آمریکایی در مدیترانه برای پوشش دهی آسمان ترکیه در حال فعالیت است و ترکیه همچنان تحت پوشش چتر امنیت هسته‌ای ناتومی باشد.

قائم مقامی افزود که علی‌رغم سفر مقامات بلندپایه سیاسی و نظامی ایران و ترکیه، اما ترکیه همچنان رویکرد خود را همسو با غرب حفظ خواهد کرد. از طرف دیگر وزیرخارجه ترکیه درباره دلیل خرید اس-400 از روسیه گفته است قبلا این درخواست را از اروپا داشته است و چون درخواست آنها برآورده نشده، لذا مجبور شده‌اند از روسیه خریداری کنند. همچنین بعد از انتقال اس-400 به ترکیه این سامانه موشکی در مناطق شرقی ترکیه مستقر خواهد شد که در واقع تهدیدی علیه غرب نخواهد بود. از طرف دیگر وقتی اس-400 با انتقاد آمریکا روبرو شد که اعلام کرد این سامانه موشکی با سیستم امنیتی ناتو هماهنگ نیست، ترکیه در پاسخ گفت این سامانه موشکی را بصورت مستقل بکار خواهد بست و همزمان همکاری خود را نیز در سامانه‌های دفاعی ناتو ادامه خواهد داد. لذا ترکیه از نظر انرژی ممکن است به روسیه وابسته باشد، اما از لحاظ سیاسی این گونه نیست.

کارشناس مسائل ترکیه درباره اختلافات اخیر ترکیه و آمریکا بر سر صدور روایت نیز عنوان کرد: مناقشه اخیر ترکیه و آمریکا بر سر صدور ویزا برای اتباع دو کشور محدود به همین موضوعات دیپلماتیک خواهد بود و پنتاگون نیز پس از اوج گیری این موضوع اعلام کرد که این موضوع هیچ تاثیری بر همکاری‌های ترکیه و وزارت دفاع آمریکا نخواهد داشت و برای نظامیان آمریکایی همچنان روایت ترکیه صادر خواهد شد.

در ادامه بحث موضوع تحریم روسیه از طرف غرب مورد پرسش قرار گرفت که در این ارتباط نیز آقای قائم مقامی اظهار داشت: روسیه در حال حاضر تحت تحریم آلمان، فرانسه و ایالات متحده قرار دارد، هرچند آلمان تصمیم دارد در این تحریم‌ها تجدید نظر کند. با این حال ترکیه هم در این تحریم ها شرکت می‌کند. از جمله در جریان سفر اردوغان به اوکراین، ترکیه بصورت علنی الحاق شبه جزیره کریمه به روسیه را غیر قانونی عنوان کرد و گفت آن را به رسمیت نمی‌شناسد. روسیه هم از طرف دیگر نگران برخی مناطق ترک نشین خود و برخی جمهوری خودمختار مانند تاتار است و ترکیه هم از این منظر تصمیم دارد روسیه را تحت فشار قرار دهد.

قائم مقامی همچنین در مورد برخی همکاری‌های اخیر میان ترکیه، روسیه و ایران در مسئله سوریه عنوان کرد که در مورد سوریه ترکیه پس از شکست حلب بود که مجبور شد تا با روسیه و ایران همکاری کند و در آستانه توافقات را بپذیرد. لذا در خیلی از موضوعات همچنان تغییری در رویکرد سیاسی و استراتژیکی ترکیه در قبال روسیه نمی بینیم و ترکیه نیز در مقاطع مختلف خود را متحد استراتژیک ناتو می‌داند.

در ادامه این گفتگو مسئله عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا در قبال نزدیکی آنکارا به مسکو نیز مورد اشاره قرار گرفت که

کارشناس مسائل ترکیه بیان کرد: دولت اردوغان همچنان بدنبال آن است تا اتحاد خود را در چارچوب ناتو حفظ کند و حتی همچنان در تلاش است امکان ورود به اتحادیه اروپا را برای خود محفوظ نگه دارد و با وجود آن که طی چندین نوبت با وجود درخواست ترکیه، اما مذاکرات درباره سرفصل‌های 30 گانه عضویت ترکیه در اتحادیه اروپا از جانب اروپایی‌ها به تعویق می‌افتد، اما هیچ‌گاه اقدامی از جانب استانبول برای لغو عضویتش در اتحادیه اروپا دنبال نخواهد شد.

قائم مقامی در پایان اشاره داشت که شکست برخی طرح‌های ترکیه از جمله شکست طرح ناتو عربی اسلامی که در منطقه با عربستان دنبال می‌کرد، یا شکست طرحش در مورد سوریه و شکست در حلب و در حال حاضر نیز حمایت امریکا از کردهای سوریه و همچنین مسئله همه پرسی اقلیم کردستان در مجموع عواملی هستند که باعث نزدیکی مقطعی ترکیه به ایران و روسیه شده است، لذا ترکیه همچنان چارچوب غربی خود را حفظ خواهد کرد.

الوقت